

Hørings svar vedr. ”Udkast til Handleplan for kulturhuse og biblioteker 2025-2028 (KUBI-planen)”

Brugergruppen f. Christianshavns Bibliotek har på sit møde d. 29.10. vedtaget følgende udtalelse vedr. KUBI-planen.

I *Politiken* d. 16.10. skriver journalist Dorte Hygum Sørensen begejstret om et besøg på Oodi, Helsinkis fantastiske hovedbibliotek fra 2018. Hun foreslår, at vi i København fælder et par af de tarvelige, nyere erhvervsbygninger for i stedet at opføre en ode til litteratur og kultur, netop med Oodi som et lysende forbillede. Det ville være visionært og gøre København til en kulturhovedstad.

Men hverken udkastet til KUBI-plan end sine investeringsplaner for kultur og idræt rummer specielt visionære planer for henholdsvis kulturhus- og biblioteksområdet. Planen virker desværre mere som en økonomisk tilpasningsplan for et område, politikerne ikke har valgt at prioritere særlig højt. Ja faktisk tales i stedet om sammenlægning og reduktion af kulturelle lokationer.

Det startede ellers så godt: Den tidligere biblioteksplan udløb med udgangen af 2023, og politikerne valgte at kigge på muligheden for at få en fælles plan for såvel kommunens 31 kulturhuse som 20 biblioteker. Der blev igangsat en meget demokratisk og aktivt borger-inddragende proces, som fortjener stor ros. Hver bydel holdt flere møder og kom hver især med konstruktive bidrag til KUBI-planen. Spørgsmålet er imidlertid, om vi, der har deltaget i processen, oplever, at vore tilkendegivelser og forslag er repræsenteret i udkastet til handleplan??

Der er mange positive hensigtserklæringer i udkastet til handleplan: ønsker om at skabe *Stærke lokale samlingspunkter*, om at få *Nye deltagere i aktiviteterne*, *Flere læselystne københavnere* og *Flere kulturaktive københavnere*. Det kan vi naturligvis kun tilslutte os og bakke op om.

Vi støtter naturligvis også, at der fokuseres på børn og børnefamiliers brug af såvel kulturhuse som biblioteker. Det er positivt, at der udlånes mange materialer til børn, og at børnefamilierne ser ud til at have deres daglige gang på bibliotekerne, omend nok i mindre grad i kulturhusene. Så positivt, at målsætningerne om øget fokus er flot udfoldet. Det gælder ikke mindst den eksplicitte målsætning om øget samarbejde mellem skoler og bibliotekets afdelinger for børn for at styrke læseparathed og gode læsevaner. Men går vi ned i materien i Udkastet til handlingsplan, finder vi desværre, at der er plads til forbedring:

Helt overordnet er der behov for mere kvalificeret betjent bemanding i flere åbningstimer på samtlige biblioteker i København. Der er også behov for bedre overvågning i de ubemandede timer. KUBI-planen fremhæver, at man får meget for pengene til trods for, at København ligger helt i

bund, når det gælder udgift pr. indbygger til biblioteksdrift. Men til trods for, at man er landets største kommune, har hovedbiblioteket kun 36 ugentligt bemandede åbningstimer. Til sammenligning har Århus 60, Ålborg 48 og Odense 50.

Københavns Kommunes befolkningstal (2024) er på 659.350, heraf udgør børn fra 0-15 år 99.871, ældregruppen 67+ udgør 71.631. Til trods for, at ældregruppen forventes at vokse, medens børnetallet forventes at stagnere, er ældregruppen kun nævnt en eneste gang i hele udkastet til handlingsplan. Dette til trods for, at *Segmenteringsundersøgelsen af voksne københavnere kulturvaner 2023*, som er baggrundsstof for udkastet, fremhæver, at en højere andel ældre borgere indgår i det segment "De sjældent aktive", som man ser et potentiale i at få aktiveret. En anden gruppe, som vi savner fokus på, er den stadig voksende andel af yngre mellem 25 og 50, som har valgt børn fra i deres liv. Ofte bruger denne gruppe endog megen tid på aktivistisk og målrettet debatskabende arbejde, det være sig omkring klima og miljø, som om musik, So Me og andre aktuelle temaer. Denne gruppe vil være interessant for såvel kulturhuse som biblioteker at få i tale, både som potentielt frivillige og som målgruppe for målrettede arrangementer og materialeindkøb. Vi ser således et stort potentiale i et øget fokus på såvel de 25-50 årige børnefri som ældregruppen som væsentlige fremtidige aktive brugergrupper.

Vi vil fremhæve, at vi klart bifalder ønsket om at intensivere understøttelsen og faciliteringen af frivillige såvel på kulturhus- som på biblioteksområdet.

Der tales om nye organisationsformer/foreningsdrevne kulturhuse i udkastet. Det er fint. Hvad vi imidlertid savner, og som vi ved er blevet fremhævet gentagne gange i forårets demokratiske brugerinddragelse, er en struktureret plan for den fremtidige brugerinddragelse! Det er blevet understreget flere gange, at de kulturhuse, som er alternativt drevet med brugerbestyrelser/foreningsdrevne, udviser megen aktivitet og mange eksempler på drifts-tiltag til potentiel efterfølgelse. Ligeledes er de få brugergrupper, der fortsat eksisterer på biblioteksområdet, i medlemsvækst. Vi vil derfor foreslå, at de gode takter med demokratisk brugerinddragelse i forårets proces følges op med klare hensigtserklæringer/krav om etablering af brugerdemokrati ved alle kulturhuse/biblioteker.

Et tilbagevendende tema på borgermøderne har været behovet for decentral profilering af lokalbibliotekerne samt ønsket om flere, fag- og skønlitterære titler på hylder. KKB har gennemført et totalt ensartet udstillingskoncept for materialesamlinger på samtlige biblioteker, der ikke giver mulighed for lokal profilering. Ja faktisk er udmeldingen fra centralt hold, at lokalbibliotekerne end ikke må lave lokale materiale-udstillinger. Brugergruppen ønsker at slå fast, at vi ønsker et lokalt forankret bibliotek, der tager afsæt i og afspejler Christianshavns identitet. Dette gælder såvel i indretning af lokalerne som i materialesammensætning.

I baggrundsmaterialet for KUBI-planen fremhæves, at udlånet af faglitteratur er større end skønlitteratur (henholdsvis 58% og 42%), hvorfor der i udkastet lægges op til, at der skal være mere faglitteratur i samlingen. Det støtter vi naturligvis, men det kunne være en overvejelse værd, om årsagen til, at udlånet af skønlitteratur ikke er steget tilsvarende som faglitteraturen, er, at der er reduceret så kraftigt i titel-udbuddet indenfor skønlitteraturen. Det kan efterhånden være vanskeligt at finde såvel klassikere som små skønlitterære udgivelser, hvis man blot græsser langs

bibliotekernes reoler. Dette skyldes også den tiltagende brug af algoritmer såvel ved materialehåndtering som ved materialeindkøb.

I baggrundsmaterialet nævnes, at den centraliserede materialestyring er ressource-besparende og giver kortere ventetid for lånerne. Det vil vi godt stille spørgsmål ved, idet det i reglen tager op til en uge at få leveret en reserveret bog, til trods for, at den er hjemme enten i Boghotellet eller på et andet lokalbibliotek. Havde materialeudbuddet været bredere og med flere titler, ville det måske slet ikke være nødvendigt at reservere, fordi man fandt en spændende titel på hylden.

Et forundringspunkt er endvidere det næsten ikke eksisterende tilbud om lån af film på DVD. På hovedbiblioteket kan man kun låne voksen-film via reservation, og på lokalbibliotekerne udstilles et meget reduceret udvalg.

På samtlige af forårets borgermøder har der været fokus på biblioteksbrugernes store opbakning til og glæde over de mange læsegrupper, der er etableret i biblioteksregi. Desværre er læsegruppernes status og fremtid end ikke nævnt i udkastet til handleplan. Det er vi nødt til at adressere som manglende lydhørhed overfor brugernes/borgernes ønsker og behov, og vi vil klart opfordre til, at der bliver taget hånd om denne tonedøvhed og indføjjet handleplaner for udvikling af biblioteksbetjening af læsegrupper.

På vegne af Brugergruppen v. Christianshavns Bibliotek

Marianne Olsen

Forperson

Christianshavns Lokaludvalg tilkendegiver sin støtte til ovenstående høringssvar og vil specielt fremhæve:

- KUBI-planen fremstår ikke som en visionær fremtidsplan, men som en økonomisk reduktions- og tilpasningsplan.
- Den fortsatte prioritering af børn og børnefamilier i planen sker på bekostning af voksne og ældre, idet de finansielle midler ikke øges.
- Behovet for mere kvalificeret betjening i flere bemandede åbningstimer samt øget overvågning i de ubemandede åbningstider på bibliotekerne.
- Brugerdemokrati: Brugerbestyrelser/brugergrupper ved samtlige kulturhuse/biblioteker.
- Lokal profilering og øget titeludbud. Christianshavns Bibliotek skal være lokalt forankret og afspejle områdets særlige karakter og kvaliteter, såvel i indretning, udstillinger som i materialesammensætning.
- Der bør indskrives handleplaner for reel betjening af læsegrupper i KUBI-planen.

Med venlig hilsen

Asbjørn Kaasgaard,
forperson i Christianshavns Lokaludvalg